

Participatieplan De Nieuwe Singel

Versie 1.0
4 juni 2025

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Doel participatie.....	5
3. Doelgroepen.....	7
4. Randvoorwaarden.....	11
5. Aanpak.....	12
6. Planning.....	14
7. Communicatie.....	15
8. Politieke en maatschappelijke afwegingen.....	17

1. Inleiding

De binnenstad van Sneek is het kloppend hart van de stad, met haar rijke historie, indrukwekkende monumenten, gezellige winkels en bruisende evenementen. Om de binnenstad nog aantrekkelijker te maken, starten wij met het project 'De Nieuwe Singel'. Hierbij gaat het over de herinrichting van de straten Hoogend, Singel, Gedempte Poortezijlen en Gedempte Pol.

Afbeelding 1. Afbakening de Nieuwe Singel: Hoogend, Singel, Gedempte Poortezijlen, Gedempte Pol

De Nieuwe Singel is een vervolg op de uitkomsten van de proef autoluwe binnenstad. De inrichting van het gebied moet aansluiten bij het doel van (dit deel van) de binnenstad: een aantrekkelijke en leefbare binnenstad, waarbij overlastgevend en doorgaand autoverkeer zoveel mogelijk ontmoedigd wordt. De herinrichting van de Singel is een belangrijke stap in een breder toekomstplan voor de binnenstad. Hierbij spelen niet alleen bestrating en verkeersstromen een rol, maar ook groenvoorzieningen, waterbeheer en klimaatadaptatie.

Doelen herinrichting

Met de herinrichting van de Nieuwe Singel werken we aan verschillende doelen. In de kaders bij participatie nemen we dit mee:

- Vergroten leefbaarheid
- Meer ruimte voor fietsers en voetgangers
- Auto te gast
- Tegengaan hittestress
- Opvangen wateroverlast
- Vergroenen

Samengevat is het uiteindelijke doel een levendige, toekomstbestendige binnenstad waarin bewoners, ondernemers en bezoekers zich thuis voelen.

Verbinding met andere projecten

In de aanloop naar dit traject hebben we ervaring opgedaan met de proef voor een autoluwe binnenstad. Dit heeft veel teweeggebracht in Sneek en omgeving. De proef riep uiteenlopende reacties op en kreeg regelmatig aandacht in de media. Het is daarom essentieel om het participatieproces zorgvuldig in te richten en alle betrokken partijen vanaf het begin te betrekken. Daarnaast moeten we ook rekening houden met het omgevingsprogramma voor de binnenstad Sneek. Dit wordt steeds concreter en communicatie/participatie loopt mogelijk parallel met De Nieuwe Singel. Waar we kansen zien, trekken we samen op.

Communicatie en participatie

Het succes van het project wordt mede bepaald door zorgvuldige communicatie en het werken aan draagvlak door participatie en het betrekken van inwoners, ondernemers en andere stakeholders. In dit plan staan uitgangspunten die ons gedurende het proces gaan helpen bij participatie om samen tot een gedragen ontwerp te komen.

2. Doel participatie

De binnenstad is van inwoners en ondernemers. Mede door het karakter van de stad voelen mensen zich betrokken en verbonden met de binnenstad. Het is het gebied waar zij wonen, werken, hun fiets of auto parkeren, winkelen, met vrienden afspreken of een ommetje maken. Kortom: de Singel heeft veel verschillende gebruikers.

Wat is participatie?

Participatie is een breed begrip en er zijn vele manieren om te participeren. Participatie wordt in de Participatie Handreiking van Vereniging Projectmanagement Nederlandse Gemeenten (VPNG)¹ omschreven als: Het organiseren van (mede)zeggenschap door inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties te betrekken bij het maken van (nieuw) beleid, projecten of programma's en de uitvoering daarvan.

In De Omgevingswet is participatie als plicht verankerd en legt de nadruk op vroegtijdigheid en betreft participatie op besluiten van de overheid. Bij voorstellen aan de gemeenteraad worden ook de uitkomsten van de participatiemomenten afgewogen en meegenomen in de advisering. Het is niet realistisch en haalbaar om alle wensen en ideeën mee te nemen. Daar worden zorgvuldige afwegingen in gemaakt.

Participatie de Nieuwe Singel

De herinrichting van de Singel kunnen we niet zonder de gebruikers doen. We hebben een paar doelen die we met participatie willen behalen:

- Te komen tot een ontwerp dat mede is ontstaan door de input van de bewoners en ondernemers direct in de buurt, zodat de herinrichting van de Singel (zo veel mogelijk) aansluit op de behoeftes van omgeving.
- Het creëren van breder draagvlak voor het plan.
- Positieve beeldvorming (bewustwording van invloed op socials).

Op welke manier we participeren is mede afhankelijk van hoe men de Singel gebruikt. We passen hierbij de participatieladder toe (*figuur 1*). In het volgende hoofdstuk, 'Doelgroepen' benoemen we de verschillende doelgroepen en de mate van invloed die ze (kunnen) hebben op het plan de Nieuwe Singel.

¹ <https://www.vpng.nl/media/25122/vpng-handreiking-participatie.pdf>

Doordat we als gemeente verantwoordelijk zijn voor het algemeen belang, lukt het niet om tegemoet te komen aan alle deelbelangen. Het project is uiteindelijk geslaagd wanneer er draagvlak is voor de keuzes die we als gemeente met alle opgehaalde wensen en kaders uiteindelijk maken.

Figuur 1. Participatieladder

3. Doelgroepen

De Singel is op dit moment ingericht als doorgaande weg, met een doorrijverbod voor auto's van 12.00-17.00 uur. Er zijn verschillende ondernemers gevestigd. Een paar panden vormen de achterzijde van een onderneming aan het Grootzand. Daarnaast wordt een groot deel van de panden langs de Singel bewoond.

We hebben te maken met verschillende doelgroepen die ook allemaal andere belangen hebben. Daar houden we rekening mee.

Werkgroep

Omdat er bij de herinrichting van de Singel verschillende belangen en inzichten spelen, is het belangrijk om met een goede vertegenwoordiging aan tafel te zitten. We hebben daarvoor een aparte werkgroep opgericht. Deze werkgroep komt ongeveer één keer per maand bij elkaar. De werkgroep bestaat uit 2 bewoners en 4 ondernemers van de Singel, de binnenstadmanager en een vertegenwoordiger van het bewonersplatform. Daarnaast zijn vanuit de gemeente de volgende leden/functies betrokken in de werkgroep: projectmanager, projectondersteuner, wijkcoördinator, accountmanager, communicatieadviseur. Waar nodig sluiten andere (inhoudelijke) collega's/experts aan bij de overleggen.

Rol werkgroep

De leden in de werkgroep zijn vertegenwoordigers van de belangen van hun achterban.

De werkgroep denkt en werkt mee over de uitvoering van participatie met de overige doelgroepen.

De werkgroep denkt mee over de uitgangspunten, draagt zelf ook ideeën aan voor de herinrichting van de Nieuw Singel en adviseert over het ontwerp. Uiteindelijke beslissingen neemt de gemeente.

De gemeente is voorzitter en procesbewaker. Af en toe schuiven deskundigen of experts aan om de werkgroep van voldoende informatie te voorzien voor het nemen van beslissingen.

Mate van invloed werkgroep: adviseren en co-productie.

Bewoners en ondernemers direct in het gebied (eerste ring)

De bewoners en ondernemers in het gebied zijn ervaringsdeskundige over het gebruik van het gebied nu en in de toekomst. Daarin laten we ons door hen adviseren en vragen we om gerichte input zodat we ons plan kunnen verrijken en verbeteren. Op verschillende momenten raadplegen we deze groep. Dit komt in hoofdstuk 4 aan de orde.

Rol eerste ring

De inwoners en ondernemers uit de eerste ring zijn direct belanghebbende en horen de meeste invloed te hebben. Bij hen halen we deskundigheid en kennis op die we weer inzetten bij de planvorming.

Mate van invloed: Raadplegen, adviseren en co-produceren

Bewoners en ondernemers Sneek breed en bezoekers (tweede ring)

Bewoners en ondernemers in heel Sneek – het gebied direct naast/om de Singel en ook daarbuiten – gaan zeker iets merken van de herinrichting. Mogelijk betekent dit ook iets voor het gedrag van deze groep. Vanuit de werkgroep is aangegeven dat ‘de binnenstad van ons allemaal is’. Deze groep informeren we over het plan en de ontwikkelingen, en vragen we ook om input. Bij formele besluiten volgt altijd een inspraaktermijn. In die periode mag iedereen reageren op een besluit.

Mate van invloed: raadplegen, adviseren

Ontheffinghouders

Voor ontheffinghouders is het belangrijk om te weten wat de plannen betekenen voor hun ontheffing. Kunnen zij in het nieuwe ontwerp nog door het gebied? Werken we dan nog met ontheffingen? De partijen die een ontheffing kunnen aanvragen zijn: landbouw, zorg-gerelateerde beroepen (huisarts, verloskundigen, thuiszorg), C- en CE-lesvoertuigen Taxivervoer en WMO-vervoer.

Ontheffinghouders hebben geen invloed op de inrichting, maar gaan er mogelijk wel iets van merken. Het is daarom belangrijk om deze groep ook mee te nemen in de plannen en keuzes waar we voor komen te staan.

Mate van invloed: informeren

Qbuzz

Er rijden 6 buslijnen van Qbuzz over de Singel. Het is essentieel om Qbuzz, die in opdracht van Provincie Fryslân rijdt, ook te betrekken bij het proces. De kaders moeten worden besproken met Qbuzz. De herinrichting betekent mogelijk ook iets voor het busvervoer. Als hier iets in verandert is afstemming met Provincie Fryslân ook nodig.

Mate van invloed: adviseren

Werkgroep toegankelijkheid

De werkgroep toegankelijkheid adviseert over de toegankelijkheid van openbare ruimten en gebouwen. De werkgroep kan bepaalde voorwaarden (kaders) meegeven waaraan de openbare ruimte moet voldoen om het voor iedereen toegankelijk te maken. We betrekken de werkgroep in een vroeg stadium.

Mate van invloed: adviseren

Vereniging Ondernemend Sneek (VOS)

De VOS is een belangrijke spreekbuis namens en voor de ondernemers in Sneek. De VOS is vertegenwoordigd binnen de werkgroep en benoemen we daarnaast ook als aparte stakeholder, om via de VOS ook de ondernemers mee te nemen.

Mate van invloed: raadplegen, adviseren

Bewonersplatform

Het bewonersplatform vertegenwoordigt de bewoners in de binnenstad. Het bewonersplatform is ook aangesloten in de werkgroep. Het bewonersplatform kunnen we tussentijds raadplegen om het sentiment bij de bewoners te meten.

Mate van invloed: raadplegen

Nutsbedrijven

In verband met de planning voor de herinrichting en andere werkzaamheden van nutsbedrijven houden we de nutsbedrijven ook aangehaakt, zodat zij op de hoogte zijn van wat er speelt. Mogelijk kunnen zij plannings aanpassen

Mate van invloed: informeren

Culturele instellingen

In de planvorming informeren we ook Culture instellingen. Het gaat hierbij niet alleen over bereikbaarheid, maar ook over de eventuele impact op bepaalde evenementen. Mogelijk liggen er ook kansen op cultureel vlak.

Mate van invloed: informeren, raadplegen

Waterland van Friesland

Waterland van Friesland heeft veel kennis en data van de steden en dorpen in Friesland. We kunnen deze instelling raadplegen over bijvoorbeeld bezoeken en verblijfsduur etc. van Sneek.

Mate van invloed: raadplegen, adviseren

Interne stakeholders

Interne stakeholders betrekken we waar nodig. Dat kan gaan over het ophalen van inhoudelijke kennis en advies, maar ook over bestuurlijke besluiten. Dit zijn de interne stakeholders die we gedurende het proces betrekken:

- College en gemeenteraad
- Projectgroep visie binnenstad Sneek
- Relevante teams/afdelingen binnen de gemeente: Stedenbouw&Architectuur, team Water, team Openbare Ruimte, team Infra, etc.

Mate van invloed: raadplegen, adviseren, co-productie, meebeslissen

Rol participatie

In het schema hieronder staat de rol van de doelgroepen in het participatietraject. We passen hierbij de participatieladder toe. Per (doel)groep geven we aan welke mate van invloed ze hebben op het plan de Nieuwe Singel.

	Delegatie van de Vereniging Ondernemend Sneek (VOS), binnenstadmanager, bewonersplatform, enkele ondernemers en bewoners van de Singel, en gemeentevertegenwoordiging.	Raadplegen, adviseren, co-productie
	Direct betrokken bij de herinrichting; wonen of werken in het gebied.	Adviseren, co-productie
	Gebruikers van de Singel als bestemming of als doorgaande route. Veel mensen voelen zich betrokken bij de stad en de veranderingen.	Informereren, raadplegen
	Zorg gerelateerde beroepen, taxivervoer, ov, rijkschoolhouders en landbouwverkeer konden (en kunnen) een ontheffing aanvragen voor het doorrijverbod in de binnenstad. De ontheffing geldt in ieder geval tot de herinrichting van het gebied.	Informereren
	Busvervoerder, in opdracht van Provincie Fryslân	adviseren
	De werkgroep toegankelijkheid geeft gevraagd en ongevraagd advies over de toegankelijkheid van openbare ruimten en gebouwen.	adviseren
	De VOS is de belangenbehartiger van de aangesloten ondernemers in Sneek en vormt een belangrijke spreekbuis.	raadplegen/adviseren
	Vertegenwoordigers van bewoners in de binnenstad.	Raadplegen
	Voor afstemming over aanleg/verplaatsing van kabels/leidingen	Informereren
	Organisatoren van evenementen, theater, etc.	Informereren, raadplegen
	Kennis van bezoeken aan Sneek (toerisme en gastvrijheid).	Raadplegen, adviseren
	Betrokken/inhoudelijke collega's en bestuur voor inhoudelijke kennis en het nemen van besluiten.	Adviseren, co-productie, meebeslissen

4. Randvoorwaarden

We werken bij de herinrichting van de Singel niet met een leeg canvas. Er zijn een paar kaders aan het project waar we rekening mee moeten houden. Om gezamenlijk en met vertrouwen te werken aan de herinrichting van de nieuwe Singel is het belangrijk om daar van tevoren duidelijk over te communiceren. Op die manier scheppen we geen valse verwachtingen en is duidelijk welke mogelijkheden er zijn of juist niet.

Dat gaat bijvoorbeeld over het budget of wettelijke kaders. Over die punten kan niet worden gediscussieerd en kunnen dus ook niet worden meegenomen in de participatie.

Kaders aan het ontwerp

1. Het budget is leidend; het project moet binnen de beschikbare middelen blijven (max €1.900.000).
2. Er wordt gekeken naar de verkeerstromen en de impact ervan op de leefbaarheid en veiligheid waarbij een praktische invulling van het huidige doorrijverbod het uitgangspunt is.
3. De gracht komt niet in de oorspronkelijke vorm terug. Er is wel ruimte voor andere vormen van waterberging.
4. De planning is realistisch en haalbaar, met duidelijke communicatie- en participatiemomenten.
4. Het ontwerp sluit aan op de richting die in de Visie Binnenstad Sneek wordt gegeven.
5. Bestaande materialen worden zoveel mogelijk hergebruikt om enerzijds invulling te geven aan de circulariteitsdoelstelling en anderzijds kapitaalvernietiging te voorkomen.
6. Bij het ontwerp wordt rekening gehouden met de ligging van de kabels en leidingen in het gebied.
7. De bestaande bomen blijven waar mogelijk behouden.

Gemeentearchief Súdwest-Fryslân

5. Aanpak

Het traject om te komen tot een nieuw inrichtingsplan voor De Singel verloopt in fasen. Hierin kijken we per fase op welke manier we de doelgroepen betrekken en wat de rol van de verschillende groepen in die fase is. Hierin speelt de werkgroep een belangrijke rol. We vullen dit samen met de belangrijke vertegenwoordigers van het gebied in.

Het participatieproces is gericht op het betrekken van onder andere bewoners en ondernemers bij de ontwikkeling van de nieuwe Singel. Door vroegtijdig de omgeving te betrekken, kunnen we ideeën, inzichten en wensen ophalen en meenemen in de verdere planvorming.

Participatie in 4 stappen

Om tot een definitief plan te komen, doorlopen we het proces in vier stappen waarbij we de omgeving betrekken:

1. **Programma van wensen en eisen (juni):** ophalen van wensen, ideeën, beelden, ervaringen.
2. **Scenario's (schetsontwerpen)(september):** de vertaling van het programma van wensen en eisen naar twee of drie schetsontwerpen, in afstemming met de omgeving.
3. **Voorlopig ontwerp (de uitwerking van het gekozen schetsontwerp naar een voorlopig ontwerp)(november-januari '26):** toewerken naar één ontwerp. Dit wordt teruggekoppeld met de omgeving.
4. **Definitief ontwerp, op naar de uitvoering.** Iedereen heeft de gelegenheid om op het definitieve ontwerp te reageren. Dit wordt uiteindelijk vastgesteld door het college en voor een definitief besluit voorgelegd aan de gemeenteraad.

Bij iedere stap krijgt de omgeving in meer of mindere mate de ruimte om te reageren op de plannen, ideeën aan te dragen, aandachtspunten te benoemen of mee te denken in oplossingen.

Middelen

Het voornaamste is om bij iedere stap het doel voor ogen te houden. Wat willen we bereiken? Wie heeft welke mate van invloed? En hoe bereiken we dat doel?

Dat kan zijn met bijvoorbeeld een bijeenkomst op locatie of in het gemeentehuis, een digitale enquête, een ontwerp-atelier in een kleinere zaal of misschien op straat.

Samen met de werkgroep bepalen we bij iedere stap de participatieaanpak en de middelen. De gemeente faciliteert hier vervolgens in.

Waarover wordt geparticipeerd en waarover niet?

Er wordt onderscheid gemaakt tussen onderwerpen waar participanten invloed op hebben en waarover besluitvorming reeds vastligt (zoals budgettaire randvoorwaarden en wettelijke kaders). De onderdelen die van toepassing zijn bij de herinrichting hebben we onderverdeeld in thema's. Binnen deze thema's zijn weer verschillende deelvragen te formuleren. Dit vormt het uitgangspunt. Bij participatie maken we duidelijk waarover de stakeholders kunnen meedenken en wat vast staat.

Thema's:

- Routing gemotoriseerd verkeer
- Parkeren (auto+fiets+bevoorrading)
- Klimaatadaptatie: groen
- Klimaatadaptatie: water(afvoer)
- Bestrating
- Straatmeubilair (bankjes, afvalbak, verlichting, etc.)

6. Planning

Fase	Periode	Activiteiten
Samenstelling werkgroep 'De Nieuwe Singel'	Q1 2025	Project aftrap
Start participatie	Q2 2025 (april)	Ontwerpateliers, ophalen wensen/eisen
Programma van wensen en eisen	Juni 2025	Participatiebijeenkomst
Analyse input & schetsontwerpen	Eind Q2 – begin Q3	Uitwerken drie schetsontwerpen, werkgroepoverleg
Presentatie schetsontwerpen	September 2025	Bijeenkomst bewoners/ondernemers, feedback verzamelen
Voorlopig ontwerp opstellen	Q3 2025	Definitieve schets, werkgroepbijeenkomst
Presentatie voorlopig ontwerp	Begin Q4 2025	Informatieavond, terugkoppeling, vragen en suggesties verzamelen
Ontwerp ter inzage	Q4 2025	Inloopbijeenkomst, zienswijzen verwerken
Definitief ontwerp & besluitvorming	Q1 – Q2 2026	Informeel stakeholderbijeenkomst, raadsbesluit, communicatiecampagne
Vorbereiding uitvoering	Q3 – Q4 2026	Detailplanning, bewonersbrieven, persbericht, infoavonden (directe omgeving) uitvoering
Start uitvoering	Q1 2027	Start werkzaamheden
Gereed	Voor 1 januari 2028	Ivm subsidie

7. Communicatie

Duidelijke en zorgvuldige communicatie is belangrijk voor een transparant en volledig participatieproces. Om bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden goed te informeren en te betrekken bij het maken van een ontwerp voor de herinrichting van de Singel kunnen we verschillende middelen inzetten.

Participatiemomenten

Rondom participatiemomenten zorgen we voor gerichte communicatie richting de verschillende doelgroepen. De communicatie heeft als doel om de doelgroepen in beweging te krijgen, te betrekken bij de planvorming. Dit doen we via meerdere kanalen, waaronder:

- **Huis-aan-huisbrieven** in de directe omgeving van het projectgebied;
- **Eigen online kanalen**, zoals de gemeentelijke website, digitale nieuwsbrief en sociale media;
- **Vertegenwoordigers en contactpersonen**, bijvoorbeeld de VOS, binnenstadmanager en wijkcoördinator;
- **Lokale media**, waaronder regionale kranten en nieuwswebsites.
- **Lokale bedrijven**, winkeliers en ondernemers in de binnenstad.

Door gebruik te maken van deze mix aan communicatiemiddelen en kanalen zorgen we ervoor dat de informatie breed wordt verspreid en dat we bewoners en belanghebbenden op meerdere manieren betrekken.

Algemene procesinformatie

Naast de communicatie rondom de participatiemomenten, communiceren we ook algemeen over de voortgang van het project. We zorgen dat de informatie over het project transparant, toegankelijk en begrijpelijk is, zodat belangstellenden de ontwikkelingen en alle stappen kunnen volgen.

- **Website als centrale plek**

Alle relevante informatie over de Nieuwe Singel verzamelen we op een speciale webpagina: sudwestfryslan.nl/denieuwesingel. Hier kunnen bezoekers onder andere achtergrondinformatie, documenten, schetsen en nieuwsberichten over het project vinden. Belangstellenden kunnen zich op deze pagina aanmelden voor de digitale nieuwsbrief over de ontwikkelingen in de binnenstad, waaronder de Nieuwe Singel.

- **Gemeentelijke communicatiekanalen**

Naast onze website, zetten we ook sociale media en de digitale nieuwsbrief in als communicatiemiddelen. Er is brede belangstelling voor het project. Via deze kanalen bereiken we de hele gemeente.

- **Lokale media**

We zetten (lokale) media in om informatie breed onder de aandacht te brengen. Denk bijvoorbeeld aan persberichten, interviews en artikelen over de ontwikkelingen, via krant, online, tv en radio. Hiermee voorzien we een breed publiek aan informatie.

Door de combinatie van middelen zorgen we dat we een breed publiek voorzien van informatie over het proces om te komen tot een definitief plan voor de herinrichting van de Singel.

Verslaglegging

Na iedere participatieronde volgt een verslag van de inbreng en gemaakte afspraken. Dit verslag delen we op de gemeentelijke website.

8. Politieke en maatschappelijke afwegingen

De haalbaarheid en maatschappelijke impact van het plan gaan we continu monitoren.

Impact en media

De Singel heeft lange tijd de functie van doorgaande route gehad. Afgelopen jaar hebben we als proef op verschillende plekken maatregelen doorgevoerd om de binnenstad autoluw te maken. De proef leefde enorm en er werd gedurende het hele jaar, door verschillende media aandacht aan besteed.

We verwachten ook bij de Nieuwe Singel hoge betrokkenheid. Door de omgeving vroegtijdig mee te nemen en ook te betrekken bij de plannen verwachten we meer draagvlak en een positievere houding. De media vormt niet een partij in participatie, maar speelt wel een belangrijke rol in de communicatie.

Afhankelijk van de keuzes die we maken, weten we wat voor impact het heeft op de verschillende doelgroepen. We informeren hier open en transparant over.

Betrekken politiek

De gemeenteraad is een belangrijke vertegenwoordiging van de hele gemeente. De gemeenteraad fungeert als toezichthouder en kijkt mee. Uiteindelijk neemt de gemeenteraad het definitieve besluit over het ontwerp voor de Nieuwe Singel en de financiën. Gedurende het traject nemen we de gemeenteraad mee. Ook wordt de gemeenteraad uitgenodigd om mee te kijken met het participatietraject en aan te sluiten waar mogelijk.